

BUTLLETÍ

**de l'Associació d'Alumnes
Obrers de l'Escola Industrial
de Vilanova i Geltrú**

Publicació mensual

**Portaveu de
l'Associació**

Any II

Núm. 8

Casa DIONÍS

Fabricació de persianes

Cadires de tota mena

Gran assortit en sillons de vímet

**Taller: Premses, 16
Despatx : Padua, 21**

VILANOVA I GELTRÚ

PERFECCIÓ ♦ RAPIDESA ♦ PREUS REDUITS

IMPREMTA ECONÒMICA

MAQUINÀRIA I TIPUS MODERNS

COL·LEGI, 8 I 10 : VILANOVA I GELTRÚ

URPÍ

SASTRE

**CARRER SANT GREGORI, 8
VILANOVA I GELTRÚ**

Butlletí de l'Associació d'Alumnes Obrers de l'Escola Industrial de Vilanova i Geltrú

Portaveu de l'Associació ◆ ◆ ◆ Publicació mensual

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ PER ALS NO SOCIS :

Semestre . . . 1'75 Ptes.
Any 3'50 »
Número solt. 0'30 »

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ :

Ateneu de Vilanova
i Geltrú, carrer de
Sant Pere, núm. 40

Del contingut dels treballs
que es presentin per a la seva
publicació, en seran respon-
sables els seus autors.

PER L'ESCOLA INDUSTRIAL I PER VILANOVA

LA Junta Directiva, además de la tasca que ve realitzant en els aspectes administratiu i cultural, no descuida la qüestió importantíssima de les ensenyances obreres de la nostra Escola Industrial, i aprofitant els treballs que està fent la Comissió Reorganitzadora de l'Ensenyança Tècnica, ha trasmès, a l'Excel·lentíssim Senyor President de la mateixa, el document que a continuació transcribim, el qual, a la vegada que exposa el programa d'ensenyances que per als obrers haurien de donar-se, posa de relleu el lloc preeminent que ocupa l'Escola Industrial de Vilanova, entre les seves similars d'Espanya, i que la fa mereixedora de que l'esmentada Comissió, al reorganitzar l'ensenyança tècnica, tingui en compte lo que ha fet la nostra vila respecte a ensenyances per als obrers i l'acurat ensenyament de caràcter tècnic que en l'Escola Industrial es dona als alumnes oficials que cursen els peritatges, que és lo que li ha fet assolir un merescut prestigi, i que ha estat reconegut unànimement per eminents personalitats.

EXCMO. SEÑOR :

Habiendo elevado la Asociación de Alumnos Obreros de la Escuela Industrial de Villanueva y Geltrú, en marzo próximo pasado, una instancia dirigida al Excelentísimo Señor Presidente del Directorio Militar, para estudio de la Comisión Reorganizadora de la Enseñanza Técnica, y habiéndonos indicado el Ilustre Señor Secretario de la misma, la conveniencia de que expusiéramos, en un programa de enseñanzas, nuestras humildes peticiones; como ampliación de la referida instancia, tenemos el honor de someter al alto criterio de esa Comisión, para su estudio, el plan que a continuación detallamos, que, a nuestro parecer, constituye la preparación técnica que deberían recibir los alumnos en nuestra Escuela.

Suplicamos en nuestra instancia, que a más de las cuatro especialidades que se cursan actualmente, se amplien las enseñanzas a otras especialidades, tales como ingenieros textiles, directores de industrias, maestros de taller mecánico y electricista, etcétera, y que para dar más facilidades a los obreros deseosos de instruirse, y que, previos exámenes por el Claustro de Profesores, demuestren su capacidad, se crean varias becas en la forma que mejor parezca al Estado, para así poder alcanzar un plano más elevado en el engrandecimiento patrio.

En cuanto a enseñanzas nocturnas para obreros, es nuestra humilde opinión que podrían dividirse en dos grupos :

a) *Enseñanzas de aprendices.*

b) *Cursos de perfeccionamiento*, para obreros oficiales.

Estas dos secciones deberían estar atendidas por los mismos profesores de las clases diurnas, bajo la misma Dirección de la Escuela y el Patronato instituido por Real Decreto de 13 de septiembre de 1904.

Integran este Patronato, en la actualidad, el Señor Alcalde-Presidente del Ayuntamiento, un vocal representante por cada entidad cultural de la localidad, otro por cada industrial protector, dos por los alumnos, y el Director y el Secretario de la Escuela.

a) Para los aprendices, las enseñanzas generales deberían constituir una ampliación de las que han recibido en la escuela primaria, si bien con una orientación industrial. Las prácticas para ellos, debieran darse con toda amplitud, a fin de que, durante el período de su permanencia en la Escuela, adquiriesen detallada y metódicamente, en las tareas de su especial profesión, aptitud manual que les capacitase para desempeñar una plaza de oficial de taller. A estos alumnos, que durante el día asisten como aprendices a diferentes talleres particulares de la localidad, debería destinárseles en la Escuela quince horas semanales de clases teóricas y prácticas, de seis a nueve de la noche, todos los días laborables, exceptuando los sábados, en razón a que, en dicho día, se retrasa considerablemente la hora de salida de los talleres particulares.

Las clases teóricas que sean, para los matriculados, las asignaturas de Aritmética y Geometría prácticas, y las Conferencias tecnológicas propias del oficio elegido. Todos los inscritos deberán cursar Dibujo geométrico industrial, y, para algunos oficios, el Dibujo artístico. Las asignaturas enumeradas, que se desarrollen con el carácter y extensión que exige la orientación industrial moderna, de acuerdo con las necesidades locales, regionales y nacional; haciendo estribar, en ellas, la explicación de materias más en intensidad de labor que en extensión, a fin de que, así, los educandos, poco habituados a multiplicidad de esfuerzo mental, retengan bien los capitales principios teóricos de utilidad inmediata para su respectiva profesión, mediante frecuentes y metódicas repeticiones de cuanto se les enseñe.

Las prácticas de taller que comprendan, para cada oficio, un número determinado de cursos, en los que, de un modo sistemático, adquieran, quienes los sigan con la asiduidad y el aprovechamiento debidos, la aptitud manual necesaria para servirse de herramientas y máquinas; adiestrándose, además, para resolver las dificultades de la construcción.

Deben ponerse en condiciones los talleres de la Escuela, con profesorado suficiente y capacitado, para las enseñanzas de aprendices correspondientes a los oficios de

Carpintero de obras, Carpintero modelista, Ebanista, Electricista, Cerrajero de obras y Cerrajero mecánico.

b) Para los jóvenes propiamente obreros u oficiales de taller, las enseñanzas tendrían que revestir un carácter preferentemente teórico, y estar destinadas a proporcionarles aquellos conocimientos científicos y artísticos que constituyen el fundamento de las industrias y artes manuales. Siguiendo, en su exposición, el mismo criterio a que antes se ha hecho referencia, deberían destinarse a estos alumnos diez horas semanales de clases teóricas y prácticas en la Escuela, y que tuviesen como asignaturas comunes a todas las especialidades, la Ampliación de Matemáticas elementales, Elementos de Mecánica, Física y Química, Ferrocarriles, Dibujo industrial, etc. Con clases especiales que versaren sobre Mecánica aplicada, Electrotecnia, Teoría de tejidos e Hilatura del algodón. El carácter y extensión con que se explicasen estas asignaturas, debiera ser elemental, y de acuerdo con la rudimentaria preparación científica que las asignaturas generales suponen. Los cursos de Dibujo industrial y las Prácticas de taller, que tuviesen un carácter propio y adecuado a cada una de sus especialidades.

Para las conveniencias de la industria local y la gran afluencia de matriculados a las clases hasta el presente establecidas, recomiendan organizar con mayor estabilidad, para lo sucesivo, este grupo de enseñanzas, en el sentido de que comprendan las especialidades siguientes: Montador mecánico, Montador electricista, Práctico textil, Práctico hilador de algodón y Mecánico ferroviario.

En las enseñanzas establecidas en la actualidad en nuestra Escuela, acude un promedio anual de trescientos alumnos. Creyendo nosotros que de llevarse a la práctica nuestras peticiones, aumentaría el número de matriculados en un cincuenta por ciento.

Todas estas enseñanzas deberían correr a cargo de profesores de la Escuela Industrial y de otros especiales; y la organización podría realizarse de acuerdo con el Patronato, con miras a las necesidades de las industrias locales y nacionales, y con la experiencia que se adquiriera en los cursos sucesivos.

ENSEÑANZAS DE APRENDICES

El plan trazado por esta Asociación para cada uno de los oficios, es el siguiente:

CARPINTERO DE OBRAS.

Aritmética y Geometría: Un curso de cinco horas semanales.

Dibujo lineal: Tres cursos de seis horas semanales.

Conferencias tecnológicas y prácticas de taller: Cuatro cursos.

Primer curso: Nueve horas semanales. Conocimiento de las maderas y prácticas con herramientas de mano, de preparación de las mismas y de juntas en general.

Segundo curso: Nueve horas semanales. Ensamblajes y empalmes de diferentes formas y trabajo en las máquinas de carpintería.

Tercer curso: Doce horas semanales. Construcción de cimbras y marcos para arcos, techos, armaduras y solares.

Cuarto curso: Doce horas semanales. Construcción de escaleras, puertas, ventanas y balcones, arrimaderos, etc., y Carpintería artística.

CARPINTERO MODELISTA.

Aritmética y Geometría prácticas : Un curso de cinco horas semanales.

Dibujo lineal : Tres cursos de seis horas semanales.

Conferencias tecnológicas y prácticas de taller : Cuatro cursos.

Primero y Segundo curso : Como el carpintero de obras.

Tercer curso : Doce horas semanales. Torneado y mandrinado para modelos; construcción de cajas de noyo.

Cuarto curso : Doce horas semanales. Construcción de modelos diversos según dibujo.

EBANISTA.

Aritmética y Geometría prácticas : Un curso de cinco horas semanales.

Dibujo lineal : Tres cursos de seis horas semanales.

Dibujo artístico : Dos cursos de cuatro horas semanales. Conferencias tecnológicas y prácticas de taller. Cuatro cursos.

Primero y segundo curso : Las mismas prácticas que los Carpinteros de obras, pero con maderas finas.

Tercer curso : Doce horas semanales. Chapeado y barnizado de superficies planas y curvas.

Cuarto curso : Doce horas semanales. Tecnología del mobiliario. Estilos. Construcción de muebles según proyecto.

CERRAJERO DE OBRAS Y MECÁNICO.

Aritmética y Geometría prácticas : Un curso de cinco horas semanales.

Dibujo lineal : Tres cursos de seis horas semanales.

Conferencias tecnológicas y prácticas de taller : Cinco cursos.

Primer curso : Nueve horas semanales. Tecnología de herramientas y prácticas en el banco de ajuste y en la máquina de taladrar.

Segundo curso : Nueve horas semanales. Tecnología de hierros y herramientas de forja y prácticas de forja.

Tercer curso : Doce horas semanales. Tecnología de las máquinas-herramientas, prácticas en las máquinas y construcción de herramientas.

Cuarto curso : Doce horas semanales. Tecnología de la fundición y prácticas de fundición.

Quinto curso : Doce horas semanales. Construcción de mecanismos.

La edad de ingreso debería fijarse a los doce años. Para ser admitido en las prácticas de taller y en las máquinas, rigurosamente a los catorce años, con la aprobación previa de la Aritmética y Geometría prácticas y el primer curso de Dibujo lineal.

Aprobadas todas las asignaturas que integran el plan respectivo, otorgar a los alumnos un certificado de oficial en la profesión correspondiente.

Y si la Comisión Reorganizadora cree que debe implantarse la Escuela de Aprendizaje, podrían alternar estas enseñanzas con las tareas del taller privado, ampliando las horas de clase o cursando otras asignaturas.

CURSOS DE PERFECCIONAMIENTO PARA OBREROS

El plan que hemos trazado para cada una de las especialidades, es el siguiente :

MONTADOR MECÁNICO.

Ampliación de Matemáticas elementales : Un curso de tres horas semanales.

Elementos de Mecánica, Física y Química : Un curso de tres horas semanales.

Dibujo industrial : Dos cursos de seis horas semanales.

Mecánica aplicada : Dos cursos de tres horas semanales.

Primer curso : Transmisiones y mecanismos.

Segundo curso : Motores.

Prácticas de taller y trabajos gráficos : Dos cursos de cuatro horas y media semanales.

MONTADOR ELECTRICISTA.

Ampliación de Matemáticas elementales : Un curso de tres horas semanales.

Elementos de Mecánica, Física y Química : Un curso de tres horas semanales.

Dibujo industrial : Dos cursos de tres horas semanales.

Electrotecnia : Dos cursos de tres horas semanales.

Primer curso : Corriente continua.

Segundo curso : Corriente alterna.

Prácticas de taller y trabajos gráficos : Dos cursos de cuatro horas y media semanales.

PRÁCTICO TEXTIL.

Ampliación de Matemáticas elementales : Un curso de tres horas semanales.

Dibujo industrial : Dos cursos de seis horas semanales.

Dibujo artístico : Dos cursos de cuatro horas semanales.

Teoría de Tejidos : Dos cursos de tres horas semanales.

Primer curso : Ligamentos.

Segundo curso : Monturas.

Análisis de muestras y dibujo aplicado al tejido : Dos cursos de cuatro horas y media semanales.

PRÁCTICO HILADOR.

Ampliación de Matemáticas elementales : Un curso de tres horas semanales.

Elementos de Mecánica, Física y Química : Un curso de tres horas semanales.

Dibujo industrial : Dos cursos de seis horas semanales.

Hilaturas de algodón : Dos cursos de tres horas semanales.

Prácticas y ensayos : Dos cursos de cuatro horas y media semanales.

MECÁNICO FERROVIARIO.

Ampliación de Matemáticas elementales : Un curso de tres horas semanales.

Elementos de Mecánica, Física y Química : Un curso de tres horas semanales.

Ferrocarriles : Dos cursos de tres horas semanales.

Dibujo industrial : Dos cursos de seis horas semanales.

Prácticas de taller mecánico y trabajos gráficos : Dos cursos de cuatro horas semanales.

La edad para el ingreso en los cursos de perfeccionamiento, proponemos la de diez y siete años. A los alumnos procedentes de las Enseñanzas de Aprendizaje pueden considerárseles abonados los cursos de Dibujo.

La aprobación de las asignaturas Ampliación de Matemáticas elementales y Elementos de Mecánica, Física y Química, deberán preceder a la de las asignaturas propias de la especialidad.

Aprobadas todas las asignaturas del plan respectivo, se otorgará a los alumnos el certificado de aptitud, propio de la especialidad.

Este es el plan de enseñanzas que a nuestro entender podría desarrollarse juntamente con los cuatro peritajes que ya se cursan en nuestra Escuela Industrial, y que tan alto han puesto su nombre, por el número y capacidad de los peritos salidos de sus aulas.

Creemos que deben continuar cursándose dichos peritajes, y, si puede ser, alguna otra especialidad, porque, en caso contrario, además del gran número de matriculados que no podrían cursar sus estudios, se verían privadas las clases modestas de nuestra extensa comarca, de poder alcanzar un plano superior en su condición social.

Podemos citar infinidad de casos, en que jóvenes de humilde origen, salidos de nuestra Escuela, ocupan en la actualidad elevadísimos cargos en importantes compañías, entre ellos, el Subdirector y varios altos empleados de la Catalana de Gas y Electricidad, de Barcelona; directores de sección de Riegos y Fuerza del Ebro, Maquinista Terrestre y Marítima, e infinidad de técnicos en fábricas y talleres de menor importancia industrial.

Buen número de profesores y maestros de taller de otras escuelas industriales y de la Elemental del Trabajo, de Barcelona, han salido asimismo de ella, habiendo cursado, bastantes de ellos, estudios superiores, alternando con la labor diaria de perito en el taller o fábrica, alcanzando de esta manera el título de Ingeniero y Catedrático.

Al acordar los ilustres señores que componen la Comisión Reorganizadora de la Enseñanza Técnica, las enseñanzas que deben darse en cada Escuela Industrial de España, y el Reglamento por el cual han de regirse, les rogamos tengan presente nuestras humildes peticiones, en bien de la juventud estudiosa de la comarca en general, y en particular de las clases modestas.

Suplicamos también, estudien los señores de la Comisión Reorganizadora la cuestión de becas, expuesta en nuestra primera instancia, de la cual hacemos mención al principio de la presente, por tratarse de una cuestión importante para nosotros, porque dado el gran número de alumnos que acuden a oposiciones para las dos becas que en la actualidad tiene la Escuela, tienen forzosamente que quedar sin poder cursar un peritaje infinidad de jóvenes que demuestran sobradas aptitudes para ser mañana buenos técnicos de la Industria Nacional.

Y para fin de nuestras súplicas, rogamos se tenga presente lo expuesto humildemente por nosotros en defensa de nuestra Escuela, de la cual han salido y creemos

que en adelante han de salir una honrosa pléyade de técnicos, para el engrandecimiento del trabajo patrio y para continuar su brillante historial que es orgullo de la Nación, de Villanueva y de la misma Escuela.

En el deseo de que el programa indicado por esta Asociación merezca benévola acogida de la Comisión Reorganizadora de la Enseñanza Técnica, y de que se tengan en cuenta nuestras razones para que en esta villa subsista la Escuela Industrial, rogamos que en méritos de lo que tenemos el honor de exponer, se acceda a lo que se solicita.

GRACIA que esperamos alcanzar para bien de la Enseñanza, de la Industria Nacional y de nuestra Escuela, la cual, en el preámbulo del R. D. creando la de Linares, mereció ser citada como modelo de Escuelas Industriales.

Dios guarde a V. E. muchos años.

Villanueva y Geltrú, 21 de junio de 1924. — El Presidente, *Vicente Virella*.

Excmo. Sr. Presidente de la Comisión Reorganizadora de la Enseñanza Técnica. — Madrid.

LES PASSIONS ESPORTIVES

PASSA un jovenet pàlid i d'escassa figura. Porta a les mans un periòdic d'esports i en la mirada una llum estranya, reveladora de les sensacions que experimenta amb la seva lectura. Aquesta fa desfilar pels seus ulls immensos estadis, plens d'una multitud que aplaudeix o censura, emocionants jugades dels seus ídols futbolístics; extraordinaris fets dels campions atlètics. I ho veu tan clar com un dels propis espectadors; sent per les seves orelles la fressa del públic; batega el seu cor talment com si es trobés presenciant una grandiosa manifestació esportiva, i gaudeix intensament en aquells instants. Tanta és la seva joia, que ni es recorda d'ell mateix, de la seva falta d'energies, i de la vida sedentària que es veu obligat a portar, per la seva manca de medis.

I alguna nit, quan el seu pobre cos descansa de les fatigues del dia, i el múscle atrofiat està las completament, lliure el seu esperit, vola per regions d'insomni i fantasia, creant dintre la mateixa ànima, un nou cos, fort, potent, compost d'una musculatura elàstica i àgil. I quines proeses realitza allavors aquest cos d'atleta!

Obriu pas, que sorgeix un recordman que deixa enrera els records establerts! Aparteu-vos, ídols, i deixeu lloc al nou rei del futbol!

Passeja airós les seves gestes, i el seu nom corra per tot el món, de nació en nació; s'omplen els estadis per a admirar-lo, i les multituds l'aclamen.

Trist despertar!

De l'atleta admirable, no en resta més que un pobre noieta que es desperta sempre amb la sòn insatisfeta, i que amb tot i demanar-li exercici el seu organisme, amb una instintiva estirada de braços, es vesteix de mala gana, i es disposa tan bé com pod per a la feina de cada dia.

I lligat per la seva pobresa física, ja que no adquireix amb l'esport un tresor d'energies corporals, n'adquireix, quan menys, un d'entusiasme i d'amor pels seus ídols, tan immens, que l'omplena per complet, privant-li de pensar en res que no sigui esport; tresor que es desvaneix amb els dies, de desengany en desengany. Cada ídol que cau es un capdal d'entusiasme que s'esvaeix com fum.

* * *

Són inevitables les grans passions esportives, que germinen sempre, tal com dèiem, en el cor dels éssers dèbils. Lo dolorós és que arriben a fer-se tan poderoses i avassalladores, que quan esclaten produeixen en l'individu greus trastorns.

Tots guardem viu el record del cas ocorregut en nostra vila.

Ploreu a la víctima, i admireu-la, ja que dins la seva passió, sapigué guardar un gran amor i entusiasme per l'entitat volguda. Ploreu-la, mes no culpeu l'esport.

Un cor malalt que no podia bategar solsament per l'acte material d'impulsar la sang; que necessitava per a viure, sentir passions, què més natural que dongués cabuda a una gran passió esportiva, com hauria pogut donar-la a una gran passió política, artística o amorosa, si li haguessin permés la seva intel·ligència i el seu ésser tot?

Atribuï-ho, qui sab! a la Naturalesa, tan inexorable com perfecta, i que en tots els ordres ha fet dels homes unes víctimes de les pròpies passions.

E. M.

HOSTES REIALS

EL dia 13 del mes en curs, la nostra vila va hostatjar la més alta representació de la nació italiana, S. M. el Rei Victor Manuel III i S. A. R. el Príncep del Piamont, i va tenir l'honor de que el Sobirà d'Itàlia inaugurés una de les més importants vies vilanovines, la Rambla de Joan B. Pirelli, amb la qual s'ha volgut honorar a l'il·lustre fundador de les indústries Pirelli, per haver implantat en aquesta vila una de llurs importants sucursals, aixamplant així la potència industrial de Vilanova i Geltrú i obrint noves fonts de riquesa.

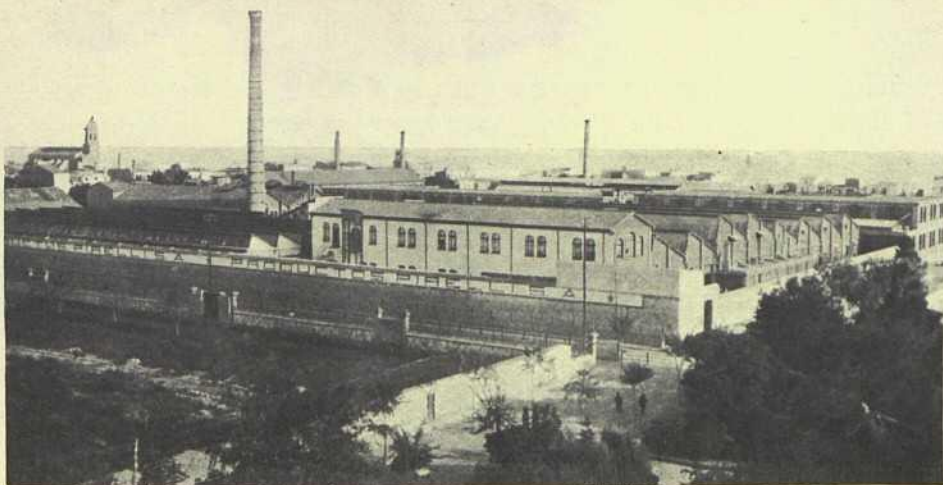
Durant la seva curta estada, el Rei d'Itàlia va visitar la fàbrica «Productos Pirelli», va inaugurar la via que havem esmentat i va efectuar una visita a la Biblioteca-Museu Balaguer, on va posar la seva signatura en el Llibre d'honor de la casa, fent-ho també el Príncep i demés personalitats.

La Junta de l'Institució va obsequiar al Rei Victor Manuel III amb un exemplar artística i luxosament enquadernat de l'obra de l'insigne fundador de la Biblioteca-Museu, *Mis recuerdos de Italia*, de qual finesa va restar-ne molt agraït.

Nosaltres, des de les planes d'aquest BUTLLETÍ, desitgem que hagi estat agradosa a S. M. el Rei d'Itàlia la seva estada en aquesta vila, i als mots de salutació del senyor Alcalde, afegim, que quan ja a la seva terra pugui delectar-se llegint l'obra de Don Victor que li fou regalada, l'hi inspiri un pensament en recordança de la nostra vila, que al rebre'l dignament, va interpretar, fent-se-la seva, l'estima que per Itàlia sentia l'il·lustre Trovador de Montserrat.

EL SENADOR EN JOAN B. PIRELLI

PIRELLI

A MATENT nostre BUTLLETÍ a fer-se ressó de tots els batecs de la vida vilanova, forçosament tenia que associar-se a la festa de l'inauguració oficial de la Rambla Pirelli, que ha tingut lloc aquests dies.

Si digne d'elogi és el fet d'obrir una nova via i la constància i energia amb que l'Ajuntament que presidi nostre amic i soci protector, En Joan Pujol, vencé els obstacles que s'oposaven a la realització d'una millora que de molts anys era esperada per tots els vilanovins, no és menys d'alabar l'iniciativa de dedicar-la a l'home de voluntat ferma, a l'industrial coratjós que fa més de mig segle establí a Milán la modesta fàbrica que en el transcurs dels anys havia de donar naixença a una de les empreses industrials i comercials més importants del món.

En Joan B. Pirelli, és l'encarnació del modern conqueridor que en lloc d'esgrimir l'espasa, símbol de la violència, exten per tot arreu el nom de la seva pàtria, mitjançant les armes pacífiques del treball; que no deixa a son entorn un rastre de destrucció i de llàgrimes, sinó que, com Geni benfactor, per tot on posa la petjada brolla el benestar i la riquesa.

De petits ens han inculcat en les escoles l'admiració per les gestes dels guerrers, per les tragèdies que han amarat tantes vegades la terra de sang; mes, ¡què poc ens han parlat dels herois que han dedicat tota una vida de treball, tota la força del seu cervell privilegiat a dotar a l'Humanitat de nous medis per a fer-nos la vida més agra-dosa i menys pesada! Amb tot, és indubtable que a mida que l'home vagi civilitzant-se, els segons adquiriran més relleu, i el record dels primers anirà esvaïnt-se.

Mentres ens expliquen amb tota mena de pèls i senyals ¡oh fantasia novelesca dels historiadors! lo que feia Alexandre el Magne o lo que menjava l'Emperador Tiberi, pocs es preocupen de dir als petits que els objectes més banals, que manejen les seves mans ignoscentes, representen el treball de generacions senceres; que per a arribar a fabricar-se una ploma d'acer, sigué precis que molts homes consumissin la seva

existència fent proves i més proves; que per a que ells poguessin tenir abans d'aguantar-se drets un rosegador de goma, i més tard una pilota, fou indispensable que En Joan B. Pirelli i altres homes de vàlua, passessin els millors anys de la seva vida estudiant la manera de donar al suc d'un arbre brasileny, l'elasticitat i la fixesa del cautxuc.

En Pirelli fou no solsament un industrial d'empenta, sinó també un esperit fonament humà que no es contentà recluint-se dins la seva fàbrica, sinó que intervingué d'una manera efectiva en la política de son país; per això molt jove encara, corregué a allistar-se a les ordres del gran patriota Garibaldi, quan aquest, al front de lo més selecte de la joventud italiana, empunyà l'espasa per a deslliurar la seva pàtria de tota mena de tirans. No considerà a l'obrer com una màquina més de produir beneficis, sinó com un associat indispensable a la seva obra. Llurs establiments industrials sigueren sempre els primers en iniciar o acceptar tota mena de millores.

Seguint les petjades del seu pare, N'Albert Pirelli, representant patronal d'Itàlia a l'Oficina Internacional de Treball de Ginebra, inicià l'enquesta sobre la producció industrial en els diferents països del món, relacionant-la amb el cost de la vida i condicions del treball, obra monumental que per si sola justifica l'existència de dit organisme internacional.

Per nostra vila, la fundació de la fàbrica Pirelli marcà sens dubte el començ d'una nova etapa en la seva història. Era per l'any 1902 — Vilanova havia arribat al punt més baix de la seva decadència econòmica —, quan es posaren les primeres pedres del nou establiment. Les fàbriques de teixits, en plena crisi, arrossegaven una vida penosa; els obrers, després d'una jornada llarguíssima, guanyaven jornals irrissoris, disminuïts encara per freqüents parades; i la casa Pirelli, en lloc d'aprofitar-se de les males condicions del mercat del treball, obrí les seves portes amb un horari reduït, amb jornals superiors als que per terme mig es guanyaven en les demés indústries i amb una organització que res tenia que veure amb la que aleshores era general, substituint el clàssic *encarregat*, espècie de *cabo de vara*, per l'empleat tècnic, i rebutxant en absolut l'explotació dels menors d'edat.

Generalitzada avui la jornada de vuit hores, potser molts no es feran càrrec de lo que significava vint anys enrera, quan totes les fàbriques començaven a les cinc del matí el treball, que no acabava fins a les set del vespre, amb sols unes curtes parades per a menjar, el fet d'una fàbrica important que començava la tasca dugues hores més tard. Recordem no més que quan el Govern limità a onze hores! la jornada màxima del treball, els obrers ho consideraren, amb raó, com una millora.

I el petit establiment d'un principi, cada any anava extenent-se, i després de la fabricació de conductors flexibles seguí la de teles impermeables, objectes de goma, conductors d'alta tensió, trefileria, macissos, etc., fins arribar a lo que avui és: una fàbrica de les mes importants d'Espanya, que ocupa 55.000 metres quadrats, consumeix 1.600 HP. i dóna treball, en temps normal, a 1.500 obrers.

No tot han sigut glòries durant aquests vint-i-dos anys; obrers i directors han passat també hores amargues, quan les naturals aspiracions de millora dels primers han topat amb les possibilitats econòmiques del moment. ¡Mes, què hi fa! Es la lluita social, malaltia inevitable en l'organització econòmica actual de la Societat, que si de moment produeix perjudicis innegables, serveix, quant les dugues parts obren de bona fe, per a que coneixent-se més uns i altres, acabin per compenetrar-se millor.

NOCIONES DE METALOGRAFÍA

II

ESTADO FÍSICO DE LOS CUERPOS

ES necesario recordar, antes que todo, algunos conceptos de la termo-física que aquí en esta rama de la ciencia metalográfica aplicaremos; y entre ellos figura, en primer lugar, el de los estados físicos de la materia, aplicada a las aleaciones metálicas. Las definiciones que nos da de ellos la Física son de todos conocidas, interviniendo factores de formación, como : temperatura, presión y volumen; llevando sus variaciones un cambio al estado de agregación.

Hay que notar, precisamente, que cuando varía solamente la temperatura, influyendo de modo esencial el cambio de estado de agregación, se presentan los fenómenos físicos de fusión, solidificación y vaporización.

Mientras se verifica el cambio de estado de un cuerpo, hay un espacio de tiempo dentro del cual existen simultáneamente dos estados (sólido líquido o líquido y sólido), en dicho momento están en contacto dos sustancias o cuerpos físicamente distintos, aunque iguales en su composición química; entonces dichas dos sustancias coexisten en los dos estados mencionados, formando lo que se llama un sistema heterógeno, denominándose generalmente fases. Este es el caso del agua parcialmente congelada: existen las dos fases de sustancias coexistentes, la líquida y la sólida.

Debe muy bien remarcarse el llamado estado sólido, para el cual hay que tener en cuenta el proceso que tiene lugar desde el estado líquido hasta la formación del sólido : estado cristalino. Podrán entonces distinguirse bien el estado solidificado y el estado sólido; el primero, amorfo, y el segundo, cristalino; es decir, el significado de cristalino en alusión del verdadero estado sólido, distinto, por lo tanto, del solidificado.

Supongamos, para aclarar ideas, un cuerpo en estado líquido a temperatura cualquiera, y que le sometemos a un enfriamiento progresivo; como el paso de un estado de agregación al inmediato, no es brusco, sino que se efectúa lentamente, podrá verse perfectamente que el cuerpo empezará a formarse viscoso, no solidificándose hasta el momento en que llegará a su temperatura crítica de solidificación, pudiendo así ocurrir el fenómeno llamado de sobrefusión, o sea, precisamente, que el cuerpo puede seguir viscoso por debajo de su temperatura de solidificación, para solidificarse instantáneamente, cuando en él se le efectúe algo anormal, como agitación, inyección de aire, agregación de una pequeña cantidad del cuerpo ya solidificado, etc.

Si al solidificarse no existe cristalización, tenemos el estado solidificado que es amorfo y precisamente éste es el estado de un líquido que ha sufrido una sobrefusión muy alejada de su límite crítico.

Si el líquido se cristaliza espontáneamente por sí solo o por cualquiera de los métodos antedichos, se llama estado sólido.

El paso del estado líquido al amorfo puede ser continuo y progresivo; pero nunca será brusca la transición del líquido o solidificado amorfo al cristalino.

Varios físicos han estudiado profundamente este tema, y según opinión más general consideran a los cuerpos amorfos como líquidos sobrefundidos, y que solamente

los cristales son los que se encuentran en verdadero estado sólido, es decir, que el único estado de la materia que se presenta distinto de los estados líquidos y gaseosos, es el que poseen los cristales; y dichos estados líquidos gaseosos y amorfos se consideran como estados de inorganización completa de la materia, y el estado cristalino como el estado perfectamente organizado. Por ejemplo : El acero líquido enfriado bruscamente toma el estado solidificado amorfo inorganizado; mientras que si le enfriamos lentamente se cristalizará tanto más exactamente cuanto más tiempo le demos, resultando entonces que pasará al estado sólido cristalino.

J. CUCURELLA

L' ECO

A vegades, passejant entre fondalades, ens ha acudit donar un crit o pronunciar en veu alta el nom de l'amic que s'ha perdut de vista, i talment com si escarnís, de la muntanya, una veu, en to semblant a la nostra, repeteix, estra-fent-los, però, els finals de les paraules. Heu's ací l'anomenat *eco*. Al devallar les muntanyes i trobar-nos en un camp pla, despoblat d'arbres i parets, hem volgut fer una segona sessió de l'eco, acabant amb un resultat negatiu. No ens desil·lusionem pas, car no quedem estancats solsament en les vessants de torrenteres i altes muntanyes. Acostem-nos a aquella masia que es veu allà lluny, mig esfumada entre la boira, i si tenim la desgràcia de que els cans, vigilants fidels, ens hagin ovirat, és son deure fer-nos una rebuda bastant desagradable de lladrucs, i a respectable distància de la casa, les parets de la qual, els repetiran una o més vegades segons la posició i nombre. Sortosament, analitzant : aqueixa casualitat, la de posar-se els cans distanciat de les parets de la masia, és la necessària per a que tingui lloc un eco.

Es va dir en altre BUTLLETÍ que la calor d'un cos, té son origen a un moviment vibratori de les seves molècules. També ho és la naturalesa del sò. No obstant, les manifestacions llurs, són ben distintes. Per la calor fem servir el sentit del tacte; en canvi el sò, del tacte no en vol saber res, i empra l'oïd per a fer-lo detector de les ones sonores. La diferència es deu a la major o menor velocitat del moviment vibratori. El de la calor és més ràpid que el del sò, motiu pel qual, l'oïd ha d'ésser molt més sensible que el tacte, com es compendrà si advertim que ha de transmetre al cervell totes les quantioses variacions i fines vibracions que sempre s'ajunten a un sò fonamental.

Què entenem per moviment vibratori?

Subjectem un dels dos extrems d'una vareta metàl·lica i peguem un cop sec a l'extrem oposat. Gràcies a la seva flexibilitat, adquireix uns moviments de va-i-ve, accentuats els primers, constituint les *oscil·lacions*, i successivament disminuint en desplaçament, i augmentat en velocitat, arribant un moment que l'oïd sent una mena de sò fent-nos allavors preveure l'existència de les *vibracions*. Quan, doncs, els va-i-vens són fets d'una faisó tan rapidíssima, es diu que el cos està dotat d'un *moviment vibratori*.

El tremoleig sentit al tocar lleugerament un cos vibrant, una campana, una corda de guitarra o de viola, és altra prova del moviment acompanyant al sò.

Un cos al vibrar colpeja l'aire envoltant, la primera capa els transmet a la segona, aqueixa a la tercera i així fins a posar-se en contacte de l'aparell auditiu, format, en línies generals, d'una membrana, excessivament elàstica, la qual vibrarà, assolint, els seus petits desplaçaments, el nirvi acústic portador de la sensació del sò.

Podem dir que el sò d'un cos ens ve més o menys directament.

Per a oïr l'eco ens manca rodejar-nos d'un cos que ens barri el sistema d'ones sonores que emetem de la boca al pronunciar una paraula, i al xocar amb ell, rebotin retornant a nosaltres.

L'eco ens demostra, la propietat del sò de reflexar-se. A les pràctiques de Física es fa evident, amb l'experiència dels dos reflectors parabòlics.

Es disposaran separats d'uns quants metres i front a front. Col·locarem un rellotge de butxaca al focu d'un d'ells. El tic-tac, per poc que ens allunyem, ja no s'ou. Contràriament, si apliquem l'oïd al focu de l'altre reflector, sentirem perfectament el sò del rellotge. Hi han en aquest cas dugues reflexions, una a cada superfície interna dels espills.

Amb compte, podríem fer-ne una altra d'experiència mitjansant dos paraigües de seda, oberts i mullats.

A les esglésies, amb objecte que la veu del predicador, no s'en vagi part directament cap el sostre i quedi apagada la total, es cobreixen les trones.

Essent el transmissor del sò, l'aire, tardarà un temps en passar d'un punt a l'altre. La velocitat del sò és d'uns 340 metres per segon. Calcularem els metres requerits en un eco, fent el següent raonament :

Per a sentir dos sons, ben clar, s'imposa un retràs de $\frac{1}{8}$ de segon a l'emissió i estar a una distància d de la paret. Quina serà aquesta d ? El sò al reflexar-se a la paret i retornar, hauria de fer una cursa de $2d$ metres, tardant un temps $\frac{2d}{340}$ que no podrà ésser menor que $\frac{1}{8}$ de segon. Fent operacions trobaríem que $d > 21$ metres, llargada mínima que ens proporciona un eco d'una síl·laba; si doblessim els 21 metres, tindríem un eco bissil·làbic; si tripliquessim, trissil·làbic, etc.

Entre els ecos més notables hi han : El del parc de Woodtoch, a Anglaterra, repeteix 20 síl·labes. Als voltants de Milà (Itàlia), un que repeteix 40 vegades un tret de pistola. A Verdún (França), 12 un sò, i en el Rhin, es troba un punt que repeteix algunes paraules fins a 12 vegades.

El gran nombre de parets naturals i son paralelisme ajuntat amb les diferents altures que tenen, explica el perquè de tantes repeticions.

La porteria de l'Escorial dóna altre cas d'eco remarcable. Posada una persona a un extrem i parlant en veu baixa, es sent admirablement de l'altre extrem; ningú més fora d'aquest lloc sent el sò.

Aquest cas és degut a tenir el sostre formant un elipsoi de superfície, que entre moltes més propietats, una és la d'haver dos focos i els quals, un raig sortint d'un d'ells al tocar la superfície, queda reflexa, prenent la direcció justament del focu oposat, semblant com passava amb els dos reflectors de l'experiència de Física.

LES MODERNES TENDÈNCIES EN LA CONSTRUCCIÓ DE LOCOMOTORES

AMB el títol que encapsala i organitzada per la nostra Associació, donà una conferència l'il·lustríssim senyor En Josep Serrat i Bonastre, enginyer sots-director de «La Maquinista Terrestre i Marítima».

L'acte tingué lloc en el saló de l'«Orfeó Vilanoví», que amb aquest motiu va omplir-se de distingida i nombrosa concurrència, vera demostració de l'interés que havia despertat en nostra vila, l'anunci de la conferència que ens ocupa.

La presentació del senyor conferenciant ens la feu el senyor Crusat, que aprofità l'ocasió per a posar de manifest el desenrotlló progressiu de l'Associació d'Alumnes Obrers, des de la seva primitiva tasca d'organització de conferències de caràcter purament familiar, fins a l'actual empresa de divulgació cultural, per a la que es compta amb la col·laboració de personalitats eminents com la que honorà la nostra tribuna en l'acte que ressenyem.

Senzilla és de fer, diu el Sr. Crusat, la presentació del conferenciant, car són de tots prou coneguts la personalitat del Sr. Serrat i Bonastre i el seu prestigi dintre la moderna enginyeria, prestigi recentment refermat per l'èxit de les locomotores «1400», les millors d'Espanya en l'actualitat, admirades per tot Europa i qual perfecció és fruit del seu talent.

* * *

Comença la seva disertació el Sr. Serrat, establint una comparació entre els trens de 40 anys enrera i els actuals, i fa notar que és un error molt generalitzat, el creure que el progrés de les locomotores està en la velocitat, que és precisament l'aspecte en el qual ha escassament millorat. Per a demostrar-ho cita l'exemple de la màquina Crampton, assaijada abans de 1880 i que amb tot i ésser un model antiquat, aconseguí una marxa de 144 km. per hora.

On veritablement resideix el progrés de les locomotores, és en la potència i en l'economia, i tots els estudis que es realitzen, tendeixen sempre a l'obtenció d'un efecte útil més gran per iguals quantitats de combustible.

Explica que la causa de que la locomotora avenci sobre la via, és l'adherència entre aquesta i les rodes. Es concebeix que, al posar el vapor en moviment les rodes per mitjà del mecanisme biela i manivela, no poguent relliscar degut a l'adherència, avançaran.

Ara bé, sempre que l'esforç motor que desenrotlla, sigui més petit que aquesta adherència, i més gran que l'esforç que ha de vèncer per a arrastrar el tren, aquest avenç tindrà lloc, mentres que si és més gran que la primera, les rodes patinaran, i funcionant el motor el tren no es mourà; de la mateixa manera si és més petit que ambdós esforços el tren restarà parat sense que el motor arribi a funcionar, encara que se li envii vapor.

Així, doncs, lo que determina l'avenç de la màquina sobre la via és l'adherència; com més gran és aquesta, més gran podrà ésser l'esforç d'arrastre, sempre que la potència del motor ho permeti.

D'aquí ve que s'hagi cercat la manera d'obtindre un pes adherent lo més gran possible, i essent aquest la fracció del pes total que actua sobre les rodes motrius, és evident que augmentarà si augmentem el nombre d'aquestes. Heu's aquí explicada la raó dels eixos acoplats.

Explica també l'influència de l'estat de la via, en la valor de l'adherència, que normalment val $\frac{1}{7}$ del pes adherent, i que per efecte de l'humitat o de la neu, pod baixar fins a $\frac{1}{11}$, inconvenient que es procura remeiar, tirant sorra sobre el carril, per lo qual totes les màquines porten la seva sorrera.

A continuació fa ressaltar la diferència entre les locomotores per a trens de càrrega i les de passatgers.

Les primeres, qual objecte és poguer arrastrar un màxim de pes amb la mateixa despesa de combustible, tenen per característica el seu gran nombre de rodes acoplades i de poc diàmetre. En canvi les locomotores de passatgers, qual esforç d'arrastre pod ésser considerablement més petit i qual objectiu és alcançar la màxima velocitat possible amb el mateix consum, es caracteritzen per posseir rodes de gran diàmetre combinades en un pes adherent més petit que a igualtat de nombre de revolucions adquireixen una més gran velocitat tangencial.

Després de projectar en la pantalla alguns tipus de locomotores de mercancies i passatgers, passa el conferenciant a fer una petita ressenya històrica de l'evolució de la locomotora.

Les primeres, aplicades al transport en ferrocarrils miners, en les quals la transmissió del moviment de l'èmbol a les rodes es feia per engranatges o cadenes, no passaven d'ésser assajos més o menys afortunats.

Així, la maquineta de Cugnot (1769), que lograva transportar quatre persones a una velocitat de quatre km. per hora; els assajos de Evans i Trevithik, a Filadelfia i Londres, respectivament, pel transport en carreteres mitjançant la màquina de vapor; la màquina de cremallera de Blenkinsop en 1811; la de Blackett i Hedley, d'eixos acoplats per engranatges intermitjos, etc.

El que donà l'idea definitiva i fixà les línies generals que conserven encara les modernes locomotores, fou Stephenson; primer, construïnt una locomotora, en la qual els engranatges que acoplaven les rodes, eren substituïts per una cadena, i després, amb la seva locomotora Rocket, guanyadora del concurs de Rainhill, en la qual s'empleava ja el mecanisme de biela i manivela, amb els cilindres inclinats.

Més tard construï el model de locomotora Planet, de cilindres baixos i horitzontals, a partir de la qual anaren sorgint les locomotores modernes.

El Sr. Serrat donà una bona mostra de delicadesa, al manifestar que no volia passar endavant sense dir quelcom de l'insigne Stephenson, el primer, pod dir-se, que aplicà la màquina de Wat a la locomoció, fent-ne una breu biografia, enaltint la seva memòria i presentant-lo com a exemple del poder de la voluntat, que d'un simple obrer com era Stephenson, en feu l'eminent mecànic, que tant influí en l'evolució de la locomotora.

A ell es deu l'èxit de la locomotora Rocket, que tirà per terra els projectes de convertir les vies en cremalleres i d'establir centrals tractores que per mitjà de cables arrastrarien els trens. Amb els seus estudis sobre l'adherència, demostrà que aquesta era prou gran per a no requerir la roda, de la via, engranatge de cap mena.

Parla, a continuació, del tipus de les locomotores empleades del 1840 al 1850, algunes amb rodes de 2 i 2'50 metres, com l'esmentada, que alcançà els 144 per hora; de la màquina anglesa presentada a l'exposició del 78, i de les Carolines, molt en ús en els anys del 1880 al 90, i amb les quals s'aconseguien de 13 a 14 tonelles de pes adherent.

Exposa després els avantatges del sistema Compound, empleat ja en les màquines fixes, el qual sotmet el vapor a una doble expansió, en dos cilindres diferents, passant per un cilindre intermig anomenat *recevoir*, en el qual la pressió es manté constant.

Aquest sistema té l'aventatge d'evitar les condensacions, sempre perjudicials, però en canvi té els seus inconvenients per a ésser aplicat a la locomoció i per això els anglesos adoptaren el vapor recalentat, idea que es desenrotllà al presentar Schmidt el seu recalentador, amb el qual s'obté una economia d'un 25 per 100.

Projecta una locomotora «1400», construïda per «La Maquinista Terrestre i Marítima» i una «1600» disposada especialment per a marxar en els dos sentits d'una manera regular i destinada al servei entre petites distàncies.

A mida que la locomotora s'anà perfeccionant, a lo que influí no poc, la millora en la fabricació dels carrils, les disposicions per al canvi de marxa, de Stephenson, Gooch, Mc. Allan, David Jog i Walschaerts, el sistema de truc de Levi Bissel, que adapta a les curves locomotores de gran longitud, l'invenió dels injectors, recalentadors, condensadors, etc., totes les tendències eren cap a l'obtenció d'un més gran pes adherent que augmenta amb el nombre de rodes motrius, i al parlar-ne projecta, entre altres, una locomotora de deu eixos acoplats.

Altres dels perfeccionaments introduïts en les locomotores és el previ calentament de l'aigua d'alimentació, que, segons es diu, reporta una economia d'un quinze per cent.

Fa notar que per a vèncer fortes rampes i arrastrar grans trens, està del tot indicada, principalment en nostre país, la locomotora elèctrica, i no obstant, pod trigar a implantar-se mercès al gran perfeccionament de la màquina de vapor moderna, i a la gran economia a que dona lloc, l'emplear combustibles líquids, el calentament previ de l'aigua d'alimentació, el carbó en pols, etc.

Explica que s'ha pensat també en l'aplicació dels motors d'explosió i de combustió en la locomoció per via fèrrea, i després de descriure breument alguns sistemes de transmissió mecànica, hidràulica i elèctrica, dona interessants dades sobre la locomotora Diesel de 1.000 HP., construïda per Sulzer, així com de la locomotora Still, quals assajos s'estan fent a Anglaterra.

Tornant a la locomotora de vapor, assenyala la nova orientació, en la qual es parteix de la turbina de vapor, perfeccionament que mercès a l'empleu de la condensació, permet una economia d'un 50 per 100, respecte a les locomotores corrents. Explica després la seva disposició, sobre la fotografia d'una d'aquestes màquines, sortida dels tallers de la «Société Generale de Construction de Machines et locomotives de Winterthur».

Acabà el Sr. Serrat la seva interessant conferència, caracteritzada per una admirable senzillesa d'exposició, fent observar que tots els invents que havia explicat, tendien a fer més econòmica i còmoda la vida de l'home, i perseguien, per tant, un noble

fi, que és el que anima en el seu treball a llurs creadors i no un material afany de lucre.

El senyor Serrat i Bonastre, fou aplaudit com es mereixia per la seva notable disertació, aplaudiment que repetim sincerament des d'aquestes columnes, a l'ensems que li trasmetem l'expressió del nostre més coral agraïment, per les profitoses lliçons que poden treure's de la seva conferència, especialment els ferroviaris i mecànics en general.

E. M.

PAU ROVIRA I SERRA

EL partit per a disputar-se el «Trofeu Germanor», que va celebrar-se el dia 1 del mes en curs entre el «Club Deportivo Sitgetà» i el nostre primer equip, va despertar el màxim interès.

Milers d'espectadors varen omplenar el camp de l'Associació, freturosos de presenciar les emocionants jugades d'ambdós *teams*.

L'encontre va desenrotllar-se succeïnt-se diferents alternatives de joc, sense poder marcar, cap dels equips, el gol de la victòria.

Moments abans d'acabar-se l'encontre, i dins l'àrea fatal, els sitgetans varen incorre en falta, i tirada la pilota per En Fernando, va decidir la victòria dels locals.

La multitud, principalment els vilanovins, varen prorrompre en exclamacions d'alegria i els aplaudiments esclataren amb entusiasme delirant.

En Pau Rovira i Serra va ésser dels primers en ajuntar les mans per a aplaudir als vencedors; mes, tot d'una, les forces li mancaren; el seu cor, que feia temps sufria una malaltia, no va poder resistir aquella intensa emoció, i caigué en el mateix camp, essent auxiliat degudament i traslladat a casa seva, on, al cap de pocs moments, deixava d'existir.

Fou En Pau Rovira un entusiasta dels esports, especialment del futbol, pel qual joc sentia molta afició. Era corresponsal del *Mundo Deportivo*, i mercès a la seva amabilitat i al càrrec que desempenyava a la Subcentral de Telèfons, prompte es sabien a Vilanova els resultats dels més grans encontres deportius.

En la nostra vila era molt apreciat i gaudia de la simpatia dels vilanovins, car aquell xicot, de petita figura, era de soca i arrel un gran vilanoví, com així va demostrar-se en les circumstàncies que varen precipitar-li la mort.

El dia 3 tingué lloc l'enterro, al qual va associar-se tota la vila. L'Associació d'Alumnes Obrers va ofrenar-li una corona i el mateix feren els seus companys de treball, rendint-li així un fervent tribut com a consoci i com a company.

Descansi en pau l'amic Rovira, el simpàtic Paulito, el qual, en la seva modèstia, no podia pensar mai que el seu nom figurés en els periòdics d'Espanya i de l'estranger, donant lloc a diversos comentaris, fills molts d'ells de la manca d'informació.

Rebin la seva atribulada mare i demés família, el testimoni de la nostra condolença.

O. M.

NOTICIARI

La conferència que havia de donar el dia 26 del present mes, En Martí Torrents, ha sigut ajornada per a la primera setmana de juliol, pel motiu de que, en la data que s'havia anunciat, el conferenciant té de trobar-se a Girona, on actualment es celebra una exposició de les seves obres.

= Amb motiu de l'inauguració de la Rambla de Joan B. Pirelli, pel Rei d'Itàlia, la Comissió organitzadora va acordar alçar un arc a l'entrada de l'esmentada via per la part de la Marina, qual construcció, representant l'«Arc de Barà», de la província de Tarragona, que recorda l'època de la dominació romana, fou dirigida pel nostre amic En Francesc Suñé, destrament secundat pels industrials d'aquesta vila En Josep Barre-ras i en Josep Bages, encarregats de la part de fusteria i de pintura, respectivament.

= En les dependències de la Secció Excursionista de l'Ateneu de Vilanova i Gel-trú, els nostres joves compatricis N'E. Roig, En R. Vives i En F. Guardiola, estan ce-lebrant una exposició de llurs quadres de pintura i dibuix, la qual és molt visitada i ha merescut mots de lloança per part dels intel·ligents.

L'esmentada exposició, de la que en parlarem més extensament en el nombre vi-nent, quedarà clausurada el dia 29 del present mes.

SECCIÓ OFICIAL

CONCURS FOTOGRÁFIC

Havent acordat la Junta Directiva de l'Associació celebrar un concurs de fotografies, es fa públic que per a pendre part en el mateix es precis ajustar-se a les següents condicions:

- 1.ª El concursant deura ésser veí de Vilanova i Geltrú.
- 2.ª Totes les fotografies, qualsevol que sigui l'assumpte, deuran ésser preses dins el partit judi-cial de la nostra vila.
- 3.ª Les fotografies presentades a concurs, deuran tenir les seves mides compreses entre 6'5×9 i 18×24 cms., i a la vegada anar montades en cartolina o «passe-portants» amb vidre o sense, però sempre sense marc de fusta.
- 4.ª Les proves deuran ésser tirades en negre en paper bromuro corrent, admetent-se també les «virades» en color pels procediments ordinaris de viratge i banys; no s'admetran les il·luminades en colors per qualsevol altre procediment, com a l'oli, pastel, etc.
- 5.ª Els treballs fotogràfics seran classificats en quatre grups: paisatge, marina, interiors, i retrat o composició, i aquests grups en col·leccions de tres fotografies, emperó el nombre de foto-grafies a presentar serà il·limitat.
- 6.ª Es concediran quatre premis a cada un dels grups anomenats en la condició anterior.
- 7.ª Els treballs deuran ésser entregats a l'Ateneu abans del dia primer d'agost, devent acompa-nyar a tots els treballs el nom i domicili de l'autor, baix sobre tancat i amb un lema o pseudònim del concursant.
- 8.ª Els treballs premiats quedaran propietat de l'Associació i seran publicats en el nostre BUT-LLETÍ en nombres successius. Els no premiats es retornaran a llurs autors, passats vuit dies del concurs, en el local de l'Ateneu.
- 9.ª Hi haurà un jurat d'admissió i un altre calificador. El jurat d'admissió seleccionará del concurs, no admetent-los, tots els treballs que no estiguin d'acord amb aquestes bases.
- 10.ª El fallo del jurat calificador es farà públic per mitjà de la premsa local i del nostre BUT-LLETÍ, essent inapelable.
- 11.ª Oportunament s'anunciaran els noms dels senyors del jurat calificador, els dies i hores de l'exposició i els premis.

Vilanova i Geltrú, 21 juny de 1924. — *La Junta.*

Fàbrica de serrar
de

Salvador Ventosa

Padua, 39 i 41 : VILANOVA I GELTRÚ

Dipòsit de fustes

Embalatges de totes classes

Serradures a 2'50 pessetes el sac

Es porten a domicili

Taller de lampisteria
i electricitat
de

Jaume Viñals

Instal·lacions de totes classes
de motors elèctrics,
llum, aigua, gas, etc.

Magatzem de vidres de totes classes.
Especialitat en vidres de color.

Gran assortit en llunes de cristall,
platejades, llises i biselades.

VENDES A L' ENGRÓS
I AL DETALL

Plaça Sant Pere, 39 Vilanova i Geltrú

Camp d'Esports de l'Associació

**Grans encontres de futbol
per al vinent mes de juliol**

Dia 6:

F. C. Vilafranca

(Partit corresponent al "Troleu Germanor")

Dia 13:

Avenç del Sport

(Selecció)

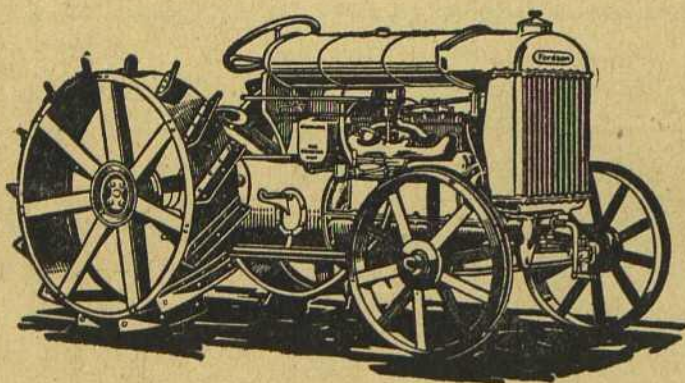
Talleres CABA

Agente Oficial de la

"FORD MOTOR COMPANY S. A. E."

Lincoln *Ford* Fordson

AUTOS - CAMIONES - TRACTORES

Stock de piezas de recambio.

Carga de acumuladores.

Gasolina, aceites y grasas.

VILLANUEVA Y GELTRÚ